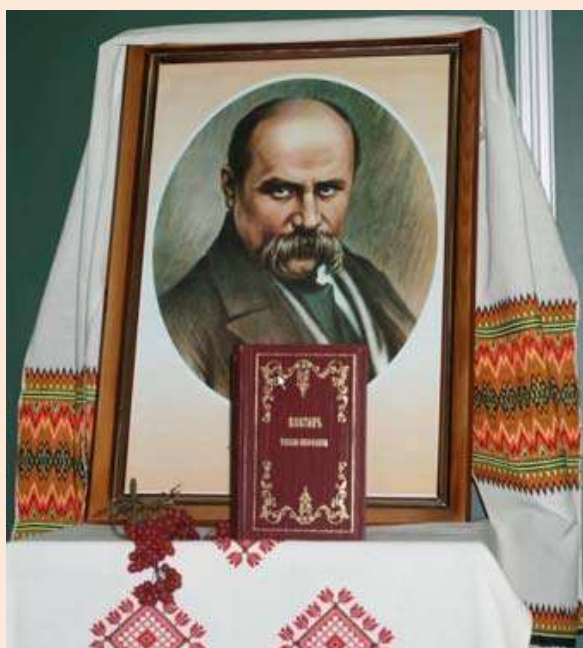

Відділ освіти
Амвросіївської державної адміністрації
Районний методичний кабінет
Амвросіївська загальноосвітня школа I-III ступенів №4
Амвросіївської районної ради Донецької області

Літературна вітальня

*"Тарас Шевченко жити буде,
поки на землі житимуть люди"*

Учитель
української мови та літератури
Широколав Вікторія Геннадіївна,
спеціаліст I категорії;

вікова категорія - учні 4-6 класів

Мета:

- *вшанувати пам'ять Великого Кобзаря;*
- *розвивати мислення, виразне читання, уважність*
- *виховувати повагу до Шевченкового слова та цікавість до вивчення його творчості.*

Обладнання:

- *портрет П. Шевченка, репродукції деяких його картин,;*
- *презентація до уроку; відеоролики;*
- *малюнки учнів до творів П.Т.Шевченка*

Хід уроку :

Учитель(Слайд 1)

Щовесни, коли тануть сніги,

І на рясті просяє веселка,

Повні сил і живої снаги

Ми вшановуємо пам'ять Шевченка

Дівчинка

*Весна-весняночка... Це вона, привітна і щедра, подарувала
Україні вірного сина, а світові — генія.*

Хлопчик

*В історії кожного народу є імена, які становлять його славу,
велич і національну гордість.*

*Саме таким і є для України ім'я безсмертного Кобзаря —
Тараса Шевченка.*

*У народі є прислів'я: **Шевченко Тарас, наче сонце для нас.***

Учитель(Слайд 2)

*Не вмере повік твоє святе ім'я!
Йому, як сонцю, вічно пламеніти!
І буде пісня збуджена твоя,
Мов океан розбуджений, гриміти!*

Дівчинка

*Кобзарем його ми звемо,
Так від роду і до роду.
Кожен вірш свій і поему
Він присвячував народу.
Чисту матір і дитину
Він прославив серцем чистим.
Всю осяяв Україну
Поглядом він променистим.*

Хлопчик

*І тому в сім'ї великій,
У цвіту садів прекрасних,
Буде жити він навіки,
Як безсмертний наш сучасник,
Благословен той день і час,
Коли прослалась килимами
Земля, яку сходив Тарас
Малими босими ногами
Земля, яку скропив Тарас
Дрібними росами-сльозами.*

Дівчинка (слайд 3)

9 березня 1814 р. темної ночі, перед самим світанням, в селі Моринцях на Звенигородщині в хаті Григорія Шевченка, кріпака пана Енгельгардта, блиснув у вікні єдиний на село вогник: народилась нова кріпацька душа для пана, а для України — її великий співець — Тарас Шевченко.

Хлопчик

*В похилій хаті, край села,
Над ставом, чистим і прозорим,
Життя Парасику дала
Кріпачка-мати, вбита горем.
Не на шовкових пелюшках,
Не у величному палаці —
В хатині бідній він родився
Серед неволі, тьми і праці.
Нещасна мати сповила
Його малого й зажурилась...
І цілу ніченьку вона
За сина-кріпака молилась.
І бог почув молитву ту,
І в руки хлопцеві вручив
Співецьку чародійну ліру.
Благословенна та година,
Як народила мати сина
І назвала його Парасом.*

Учитель.

Що воно означає — це ім'я — Парас? Етимологія підказує...

Ім'я Парас прийшло до нас з грецької мови, в якій слово «тарактіос» означає бунтівливий, бунтівник. Славетне ім'я Парас! Його безсмертив наш геній — Парас Шевченко.

Хлопчик

Хлопчик ріс лагідною, чуйною та щирою дитиною. Найбільше він любив свою матінку. Ніколи не тримався хати, а все тинявся десь по бур'янах, за що його в сім'ї прозвали «малим прибудюю».

Відеоролик №1(П.Шевченко « Заповіт»)

Дівчинка

Смерть батька приголомшила Параса. Свої спогади про дитинство він пізніше залишив у рядках поезії «Якби ви знали, паничі...»(читає учень)

Малому Парасові дуже хотілося вчитися читати і писати. А ще він хотів бути малярем. Все, що бачив, хотів малювати. Крейдою чи вуглинкою змальовував усе, що бачив.

Парас наймитує в школі, а потім наймається пасти громадську череду. Мине 20 років, і він з боєм буде згадувати своє дитинство у вірші «Мені тринадцятий минало». (Слайд 4)

Учитель

А зараз пропоную вам кожному мовчки прочитати поезію П.Шевченка «Мені тринадцятий минало», користуючись своєрідним ілюстративно-музичним рядом. (відеоролик №2)

Хлопчик

Парас наймитує, у вільний від роботи час читає і малює. А по закутках, щоб ніхто не бачив його горя, плаче. Але думка знайти людину, яка б навчила його малювати, не покидає хлопчика. Так він потрапляє до хлипківського маляра. Маляр погоджується навчити хлопця малювати, однак пан Енгельгардт забирає його до себе в Петербург, і Парас стає козачком.

Хоче малювати,

Прагне він до знань,

Та за це багато

Зазнає знущань.

Нишком він малює

статуї в саду,

Вночі пише вірші

Про людську біду.

Учитель

Зустріч у Петербурзі з земляком – художником Сошенком - круто змінила долю Параса Григоровича. (слайд5) Він познайомився також з байкарем Гребінкою, художниками Брюлловим, з поетом Жуковським. Вони побачили великі здібності молодого художника, зібрали 2500 крб. і викупили його з неволі. Саме вони допомогли Шевченку звільнитися від кріпацької неволі та відкрили перед ним шлях до науки і мистецтва. На все життя зберіг він у серці любов до благородних діячів російської та української культури, що вирвали його з кріпацького пекла.

Парас Григорович виправдав їхні надії. В 1845 році він закінчив Петербурзьку художню академію з трьома срібними медалями і званням «вільного» художника. Парас малює портрети, картини, зарисовує пам'ятки минулого, робить ілюстрації до своїх віршів.

У цей час він усе більше задумується над гіркою долею рідного краю, над безправним становищем покріпаченого люду.

Дівчинка

*Так в людському морі
Стрілися брати,
Що зуміли в горі
Щиро допомгти.*

Викупили друзі,
Вольним став Тарас!
Чом же серце в тузі?
Біль чому не згас?
Сміливий і щирий
Був Тараса спів,
Він гострить сокири,
Кличе на панів.

Хлопчик

За бунтарські вірші 33 – річного Тараса забрали в солдати.

Та малює й пише

Він таємно там.

Гнівні його вірші

Страх несли панам

Незважаючи на заборону, Тарас Григорович писав вірші і ховав їх за халавою чобота. Тепер цю книжку називають «захлавною». Поет писав :

О думи мої! О славо злая!

За тебе марно я в чужому краю

Караюсь, мучуся... але не каюсь!..

Відеоролик «Шевченко-художник» (коментар учителя щодо деяких картин)

Дівчинка

9 БЕРЕЗНЯ 1861 РОКУ Парасу Тригоровичу Шевченку виповнилося 47 років. Надійшло багато вітальних листівок і телеграм. Привітати поета, який лежав тяжко хворий, прийшли друзі. А 10 березня перестало битися серце великого українського поета – Кобзаря

(слайдб) В день народження П.Шевченка дорослі і діти йдуть до його пам'ятника, щоб поставити свічку, покласти квіти, почитати його вірші, поспівати пісні і цим висловити свою шану великому Кобзареві

Учень:

Леся Храплива.

Портрет Параса Шевченка

*До мене сьогодні всміхнувся Шевченко
З картини, що там на стіні.
Читає пісні його залюбки ненька,
Розказував батько мені:*

*Як вівці він нас — ще малий був хлопчина,
А виріс — великий дав дар:
Для всіх поколінь, для всієї України,
Цю книгу, що зветься "Кобзар".*

*Як книгу святу берегли ми завзято,
З собою забрали у світ,*

*Як слово Параса завжди зберігати,
Великий усім заповіт.*

*Буду й я любити Україну рідненьку,
Що може й мені ще не раз
З картини ласкаво всміхнеться Шевченко,
Наш Батько, великий Парас.*

Учениця

Людмила Яцура

ВІДРОДИСЯ, ПАРАСЕ!

*Відродися, Парасе, мовою,
Одкровенням, душі розмовою.
Відродися, Парасе, криницею,
Пульс життя в ній, віддача – сторицею*

*Того кращого, край чим уславлений.
Твоїм іменем в світі він знаний є.
Відродися білявкою-хатою,
Щедрим колосом, співом крилатим.*

*Край художник свій пише,
В ньому рай, пламеніє душа,
Драматург словом слід свій залишив,
А поет написав вірша.*

*Щож, як бачиш, кроками, рухом
Наш народ твоїм серцем живе,
Із твоїм нескореним духом,
З колін вставши, вперед іде.*

*І, тримаючи кетяг калини,
Біля серця вогонь не згасне.
У ім'я всієї Вкpaїни,
Я прошу, відродися, Тaрасе.*

Учитель

А зараз поведемо невеличку вікторину. (Див. презентацію)

Учитель

Минають віки, стираються написи на камені, тліють книги, руйнуються будівлі, але слово Шевченка — живе і вічне. Вивчаймо його, думаймо над його істиною, виконуймо його заповіді, які посилав він синам свого народу, серед них — найперший і найголовніший:

*Свою Україну любіть,
Любіть її... Во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть.*

Учениця читає поезію Д Павличка «Молитва»

Учитель

Ось і прийшла хвилина прощання. Сподіваємося, що сьогоднішня літературна зустріч збагатила нас духовно і засіяла зерно добра, поваги та єдності. Слова Тaраса житимуть у серцях українців...